

Brüssel, 22.3.2017
COM(2017) 136 final

2017/0060 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,
millega muudetakse direktiivi 2010/40/EL delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise
ajavahemiku osas

(EMPs kohaldatav tekst)

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta direktiiv 2010/40/EL, mis käsitleb raamistikku intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtmiseks maanteetranspordis ja liideste jaoks teiste transpordiliikidega¹ (ITS-direktiiv), jõustus 2010. aasta augustis. Direktiivi eesmärk on kiirendada intelligentsete transpordisüsteemide kooskõlastatud kasutuselevõtmist ja kasutamist ELis. Direktiivi kohaselt tuleb delegeeritud aktidega vastu võtta spetsifikatsioonid nelja prioriteetse valdkonna meetmete jaoks. ITS-direktiiv oli üks esimesi liidu õigusakte, millega nähti ette delegeeritud õigusaktide kasutamine, ning komisjonile anti üksnes piiratud ajaks, st kuni 27. augustini 2017, õigus vastu võtta delegeeritud õigusakte.

Alates ITS-direktiivi jõustumisest on vastu võetud neli delegeeritud õigusakti. Viiendat delegeeritud õigusakti aitasid viimistleda liikmesriikide eksperdid ja selles käsitletakse mitmeliigiliste liikumisvõimaluste teabeteenuste pakkumist kogu ELis. Lisaks koostalitlusvõimelisele automaatsele hädaabikõnele (eCall) annavad selles kontekstis loodud andmeajamismehhanismid olulise panuse digitaalse ühtse turu strateegia² eesmärkide saavutamisse. Transpordisektori digiteerimine aitab muuta seda jätkusuutlikumaks.

Digitaalse transpordisüsteemi puhul on vaja silmas pidada horisontaaltasandeid, mis hõlmavad eri transpordiliike ja tööstusharusid. Digitehnoloogialahendused tuginevad andmetasandile, mille alusel saab luua innovatiivsete teenuste ja rakenduste tasandi. ITS-direktiivi kohased spetsifikatsioonid võimaldavad sõnastada ühised funktsionaalsed, tehnilised, organisatsioonilised ja teenustega seotud sätted, et tagada selliste andmete olemasolu ja kättesaadavus, mida kasutatakse innovatiivsete teenuste ja rakenduste tasandi arendamiseks.

Praegu teeb komisjon hiljuti vastu võetud koostoimelisi intelligentseid transpordisüsteeme käsitleva Euroopa strateegia³ raames koostööd liikmesriikide ekspertidega, et luua koostoimeliste intelligentsete transpordisüsteemide (C-ITS) kasutuselevõttu toetav õigus- ja tehniline raamistik. See kuulub ITS-direktiivi prioriteetse valdkonna IV alla ja on üks direktiivi kohane meede, mille puhul komisjon kavatses kasutada oma delegeeritud volitust võtta vastu tehnilisi, funktsionaalseid ja organisatsioonilisi spetsifikatsioone. On vaja teha põhjalikku eeltööd, et spetsifikatsioonid hõlmaksid kõiki aspekte, millega tagatakse koostoimeliste intelligentsete transpordisüsteemide ühtlustatud ja koostalitluslik kasutuselevõtt liidus. Eeltöö põhineb C-ITS platvormi⁴ sidusrühmadega tehtaval tihedal koostööl, neilt saadud sisendtabel ning koostoimeliste intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtu projektide (nt liikmeriikide algatused C-ROADS platvormi⁵ raames) käigus saadud kogemustel. Koostoimeliste intelligentsete transpordisüsteemide spetsifikatsioonid on olulised, et tagada koostoimeliste, ühendatud ja automatiseeritud sõidukite kooskõlastatud ja kiire kasutuselevõtt liidus.

¹ ELT L 207, 6.8.2010, lk 1.

² http://ec.europa.eu/priorities/digital-single-market_en

³ *Koostoimelisi intelligentseid transpordisüsteeme käsitlev Euroopa strateegia – samm koostoimelise, ühendatud ja automatiseeritud liikuvuse tagamise suunas*, (COM(2016) 766).

⁴ http://ec.europa.eu/transport/themes/its/c-its_en

⁵ https://ec.europa.eu/transport/themes/its/news/2016-10-07-european-commission-member-states-and-industry-join-forces-deployment_en

Lisaks koostoimeliste intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõttu toetava õigus- ja tehnilise raamistiku loomisele tuleb käsitleda veel mitut ITS-direktiivi nelja prioriteetse valdkonna⁶ meedet, nt spetsifikatsioonid ja standardid liikluse ja kaubaveo korralduse teenuste osutamise pidevuse ja koostalitlusvõime kohta (prioriteetne valdkond II), spetsifikatsioonid liiklusohutuse ja turvalisusega seotud intelligentsete transpordisüsteemide rakendusi hõlmavate muude meetmete kohta (prioriteetne valdkond III) ning meetmete kindlaksmääramine mitmesuguste intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste integreerimiseks avatud sõidukisisese platvormi (prioriteetne valdkond IV, punkt 1.1).

Selleks et komisjon saaks delegeeritud õigusaktidega vastu võtta täiendavaid spetsifikatsioone, tuleb delegeerimise volitust pikendada. Lisaks on võib-olla vaja ajakohastada juba vastu võetud spetsifikatsioone, et kajastada tehnika arengut või liikmesriikides nende rakendamisel saadud kogemusi.

Seepärast teeb komisjon ettepaneku pikendada volituste delegeerimist alates 27. augustist 2017 viieks aastaks ja seejärel vaikimisi veel viieks aastaks, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei ole sellise pikendamise vastu.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesoleva ettepaneku ainueesmärk on pikendada komisjoni delegeeritud volitust võtta vastu delegeeritud õigusakte, muutmata ITS-direktiivi poliitikaeesmärke või kohaldamisala.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 91.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

ITS-direktiivis käsitletakse riigiüleseid probleeme, mida liikmesriigid ise ei saa rahuldavalt lahendada, nt seadmete koostalitlus ja intelligentsete transporditeenuste siseturu edendamine, mis suurendab konkurentsi maailma tasandil, aitab luua töökohti ja kiirendada majanduskasvu.

Kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega on selline (raam)direktiiv nagu ITS-direktiiv jätkuvalt üks kõige sobivamaid vahendeid soovitud tulemuse saavutamiseks. Intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtu üldiste põhimõtete ja seda võimaldavate tingimuste praktiliseks järgimiseks on tihedas koostöös liikmesriikide ekspertidega välja töötatud spetsifikatsioonid. Samuti on komisjon loonud Euroopa intelligentsete transpordisüsteemide nõuanderühma, mille kaudu asjaomaste avaliku ja erasektori sidusrühmade esindajad annavad komisjonile nõu intelligentsete transpordisüsteemide ELis kasutuselevõtu ja kasutamise äriliste ja tehniliste aspektide kohta.

Komisjoni vastu võetud spetsifikatsioonide kohaldamise alus on ITS-direktiivi artikkel 5, milles tunnustatakse iga liikmesriigi õigust otsustada intelligentsete transpordisüsteemide rakenduste ja teenuste kasutuselevõtu üle oma territooriumil.

- **Proportsionaalsus**

Komisjoni kaasatus piirub sellega, mis on minimaalselt vajalik ettepaneku eesmärkide saavutamiseks, ega lähe selleks vajalikust kaugemale. See piirub vaid intelligentsete

⁶ Vt direktiivi I lisa.

transpordisüsteemidega tegelevate riiklike ekspertide poolt liikmesriikidele antava abiga protseduuride ja spetsifikatsioonide väljatöötamiseks kindlaksmääratud prioriteetsetes valdkondades, mis eeldavad riigiülest lähenemisviisi.

Kui komisjoni delegeeritud volitust ei pikendata, satub ohtu koostalitlusvõimeliste intelligentsete maanteetranspordi süsteemide ja nende liideste ELi-üleselt lõimitud ja kooskõlastatud kasutuselevõtt. Nõukogu ja Euroopa Parlamendi seisukohast oleks kõigi vajalike üksikasjalike spetsifikatsioonide ükshaaval vastuvõtmine põhjendamatu ja ajakulukas.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

ITS-direktiivi rakendamise 2014. aasta oktoobri aruandes⁷ rõhutati vajadust pikendada (alates 2017. aasta augustist) volituste delegeerimist, et komisjon saaks intelligentsete transpordisüsteemide spetsifikatsioonide kohta vastu võtta delegeeritud õigusakte ja teises etapis valmistada ette direktiivi võimaliku ulatuslikuma läbivaatamise, võttes arvesse intelligentsete transpordisüsteemide pidevat tehnilist arengut. Selles ettepanekus käsitletakse üksnes volituste delegeerimise pikendamist.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Enne ITS-direktiivi ja ITS-tegevuskava⁸ vastuvõtmist toimunud konsulteerimise tulemused on endiselt asjakohased, nt tööstusharudeülese koostöö, rakendamisstrateegia ja sidusrühmadega kooskõlastamise osas.

Hiljuti toimusid sihipärased konsultatsioonid sidusrühmade, eriti Euroopa intelligentsete transpordisüsteemide komiteega ja Euroopa intelligentsete transpordisüsteemide nõuanderühma liikmetega. Üldiselt nõustuti, et komisjoni delegeeritud volitusi võtta vastu delegeeritud õigusakte tuleb pikendada.

- **Mõjuhinnang**

Mõjuhinnang puudub, sest pikendamine ei muuda ITS-direktiivi kohaldamisala ja sisu.

4. MÕJU EELARVELE

Mõju ELi eelarvele puudub.

5. MUU TEAVE

- **Vahendi valik**

Ettepaneku eesmärk on pikendada komisjoni delegeeritud volitusi võtta vastu delegeeritud õigusakte. Osa direktiivist, uued sätted, ei ole tegelikult adresseeritud liikmesriikidele, vaid liidu institutsioonidele. Seepärast ei tule neid siseriiklikesse õigusaktidesse üle võtta ja need tuleb vastu võtta otsusega.

⁷ http://ec.europa.eu/transport/themes/its/road/action_plan/its_reports_en.htm

⁸ http://ec.europa.eu/transport/modes/road/consultations/2008_03_26_its_en.htm

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Artikliga 1 pikendatakse viie aasta võrra komisjoni õigust võtta vastu delegeeritud õigusakte. Seejärel pikendatakse seda õigust vaikumisi viie aasta kaupa, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei ole sellise pikendamise vastu.

Artiklis 2 on sätestatud, et otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

- **Euroopa majanduspiirkond**

Kavandatud õigusakt on EMPs kohaldatav.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS,

millega muudetakse direktiivi 2010/40/EL delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise ajavahemiku osas

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 91,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust¹,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2010/40/EL³ on ette nähtud spetsifikatsioonide väljatöötamine meetmete jaoks prioriteetsetes valdkondades.
- (2) Alates direktiivi 2010/40/EL jõustumisest on komisjon vastu võtnud neli delegeeritud õigusakti seoses kõnealuse direktiivi prioriteetsete meetmetega. Nendes käsitletakse eelkõige hädaabikõne eCall ja andmeajagamismehhanisme, mis hõlbustavad andmete elektroonilist vahetamist asjaomaste ametiasutuste ja sidusrühmade ning asjaomaste intelligentsete transporditeenuste osutajate vahel. Seoses käsitleda tulevate meetmetega on vaja täiendavaid direktiivi 2010/40/EL kohaldamisalasse kuuluvaid delegeeritud õigusakte.
- (3) Direktiivi 2010/40/EL artikli 12 kohaselt anti komisjonile õigus võtta vastu kõnealuse direktiivi artiklis 7 osutatud delegeeritud õigusakte kuni 27. augustini 2017.
- (4) Direktiivi 2010/40/EL eesmärkide saavutamiseks tuleks komisjonile anda alates 27. augustist 2017 veel viieks aastaks õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte. Seda ajavahemikku tuleks vaikimisi pikendada veel sama pikkade ajavahemike võrra, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei ole sellise pikendamise vastu. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud

¹ ELT C , , lk .

² ELT C , , lk .

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta direktiiv 2010/40/EL, mis käsitleb raamistikku intelligentsete transpordisüsteemide kasutuselevõtmiseks maanteetranspordis ja liideste jaoks teiste transpordiliikidega (ELT L 207, 6.8.2010, lk 1).

põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, kus arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Direktiivi 2010/40/EL artikli 12 lõige 1 asendatakse järgmisega:

- „1. Komisjonile antakse viieks aastaks alates 27. augustist 2017 õigus võtta vastu artiklis 7 osutatud delegeeritud õigusakte. Volituste delegeerimist pikendatakse vaikimisi sama pikkade ajavahemike võrra, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei esita hiljemalt kolme kuu jooksul enne iga ajavahemiku lõppu vastuväiteid sellise pikendamise kohta. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne iga viieaastase ajavahemiku lõppu.“

Artikkel 2

Otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja